

Dom gällande taksäkerhet

Bakgrund

För att sotning och brandskyddskontroll av eldstäder ska kunna ske på ett säkert sätt behöver takskyddsanordningarna vara i ordning. Är det så att glidskydd, takstege eller exempelvis arbetsplattform inte uppfyller ställda krav kan inte sotarna gå upp på taket av arbetsmiljöskäl.

Fram till november 2020 har det enligt praxis (dom från Kammarrätten i Sundsvall mål nr 2013-08) varit så att sotarna har kunnat ställa krav på takskyddsanordningar genom Lag (2003:778) om skydd mot olyckor, LSO. Det är samma lag som ger dem rätt att sota och genomföra brandskyddskontroll.

Under 2020 har frågan, om krav på takskyddsanordningar kan ställas via LSO, prövats i flera instanser. Högsta förvaltningsdomstolen beslutade i november 2020 att inte ge prövningstillstånd för Räddningstjänsten Skåne Nordvästs överklagan, vilket innebär att LSO inte längre kan användas för att ställa denna typ av krav (dom från Kammarrätten i Göteborg mål nr 3946-19).

Vad innebär det?

Det innebär att sotarna i dagsläget inte kan ställa krav på att fastighetsägare ska anordna takskyddsanordningar, eftersom sotarna idag endast har delegation att göra detta via LSO. I framtiden kan det bli så att sotarna får delegation att ställa kraven via Plan- och bygglag (2010:900), PBL, som domstolarna menar ska hantera dessa frågor. Alternativ får respektive kommuns bygglovsavdelning hantera frågorna.

Viktigt att poängtera är att det fortfarande är angeläget att det finns takskyddsanordningar som är säkra och att domstolsbeslutet endast avser vilken lagstiftning som ska användas för att ställa dessa krav. Ovanstående beslut innebär inte att takskyddsanordningar inte behövs. Behovet att sota och brandskyddskontrollera är fortfarande det samma och syftar till att förhindra okontrollerad brand- och brandgasspridning.

För dig som fastighetsägare och som har en eldstad som du använder kan dessa situationer uppstå vid en brandskyddskontroll:

Inga anmärkningar

Det är säkert att använda eldstaden och ärendet avslutas efter genomförd brandskyddskontroll. Du behöver inte göra någonting.

Brister som inte avser takskyddsanordningar

Brister som finns på eldstaden kan antingen meddelas i ett föreläggande som innebär att du ska vidta vissa åtgärder för att anläggningen ska vara säker ur brandskyddssynpunkt. Om bristerna är av så allvarliga att risk finns för brand och brandgasspridning kan ett förbud läggas på eldstaden, vilket innebär att du inte får använda eldstaden förrän åtgärder vidtagits.

Föreläggande och förbud som inte avser takskyddsanordningar omfattas av LSO, vilket innebär att brandskyddskontrollanten har rätt att ställa dessa krav. Föreläggande och förbud kan överklagas till Länsstyrelsen.

Brister på takskyddsanordningar

Vid brister på takskyddsanordningar kommer brandskyddskontrollanten inte att kunna göra en fullständig brandskyddskontroll av eldstaden.

Du kommer att få en tjänsteanteckning som beskriver vad brandskyddskontrollanten upptäckt vid besöket och vilka brister som gör att en fullständig kontroll inte kan genomföras.

Avser åtgärda brister

Har du inte något emot att genomföra åtgärder för att sotaren på ett säkert sätt ska kunna gå upp samt visats på taket så vidtar du åtgärder och kontaktar sotaren för en ny brandskyddskontroll. Upptäcks inte några andra brister vid den fortsatta kontrollen kan du därefter fortsätta använda din eldstad.

Avser inte åtgärda brister

Vill du inte genomföra några åtgärder kommer du att få ett eldningsförbud när fristen för brandskyddskontrollen löper ut (oftast inom någon månad efter aviserad brandskyddskontroll). Detta för att anläggningen inte kan anses vara säker ur brandskyddssynpunkt om den inte kontrolleras enligt de frister som Myndigheten för samhällsskydd och beredskap har föreskrivit. Ett eldningsförbud kan överklagas till Länsstyrelsen.

Jag har redan gjort åtgärder, vad ska jag göra?

Har du redan vidtagit åtgärder och en ny brandskydds kontroll har genomförts utan anmärkning, så är ärendet avslutat och du behöver inte göra någonting mer.

Vad händer nu?

Nu arbetar vi för att se över vilka åtgärder vi kan vidta för att detta ska kunna lösas på ett så bra sätt så möjligt, både för er som medborgare och fastighetsägare samt för sotarna och respektive kommuns bygglovsavdelning.

I dagsläget utreder vi olika alternativ för att du som fastighetsägare ska kunna överklaga vissa specifika takskyddsanordningar om du inte anser att det, av någon anledning, är aktuellt på just din byggnad /dina byggnader. Ett alternativ är att sotarna i förlängningen kan få delegation till att förelägga enligt PBL, vilket då gör att det inte blir någon skillnad mot tidigare hantering bortsett från annan laghänvisning i beslutet. Ett annat alternativ är att föreläggandena kommer att hanteras och beslutas av respektive kommuns bygglovsavdelning.

Detta är under utredning.

Vid frågor kontakta:

Roger Landelius 0490-25 57 82 eller Jakob Dahlquist 0490-25 57 86